

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Deres referanse
22/1096

Vår referanse
24/03485-2

Dato
31.10.2024

Høringssvar - utredning om revisjon av finansforetaks taushetsplikt for forskningsformål

Datatilsynet viser til Finansdepartementets høring om utredning om eventuell endring av reglene om dispensasjon fra taushetsplikt for finansforetak i finansforetaksloven § 16-2 for forskningsformål.

1. Datatilsynet høringssvar oppsummert

- Avdøde personer er i utgangspunktet ikke omfattet av personvernregelverket.
- Vi støtter tydeliggjøring av når opplysninger kan brukes til forskningsformål.
- Vi anser det positivt å avklare hva som anses som forskning.
- Behov for å avklare type og omfang av personopplysninger.
- Det kan være behov for å behandle særlige kategorier av personopplysninger.

2. Kort om høringen

Forslaget gjelder muligheter til å oppheve taushetsplikt for finansinstitusjoner i forbindelse med forskning. Det foreslås ulike løsninger f.eks. bortfall av taushetsplikten for en viss tid eller en dispensasjonshjemmel med ulike vilkår.

3. Datatilsynets høringssvar

Datatilsynets hovedoppgave er å bidra til at personvernlovgivningen etterleves, og at alle skal ha beskyttelse i tråd med personopplysningsregelverket. Datatilsynet forvalter ikke regler om taushetsplikt.

Avdøde personer

Opplysninger om avdøde personer er i utgangspunktet ikke omfattet av personvernregelverket, jf. fortalepunkt 27 i personvernforordningen. Forskning på data om avdøde personer vil likevel kunne falle innenfor personvernregelverket dersom departementet ønsker det.

Tydeliggjøring

Vi er positive til at departementet ønsker å tydeliggjøre når opplysninger fra finanssektoren kan benyttes til forskning. Behandling av personopplysninger til vitenskapelig forskning forutsetter ivaretagelse av «nødvendige garantier» etter personvernforordningen artikkel 89. Det er positivt med en vurdering og tydeliggjøring av hvilke krav det bør stilles til nødvendige garantier for å ivareta personvernet.

Begrepet «forskning»

Det kan være uklart hva som faller inn under begrepet «forskning». Personvernregelverket har særskilte regler for å sikre «vitenskapelig forskning». Vi kan ikke se at det foreligger en universell definisjon av «vitenskapelig forskning» og oppfordrer dermed departementet til å tydeliggjøre hva de legger i begrepet «forskning» ved utarbeidelsen av regelendringene. Til sammenligning har helseforskningsloven en definisjon av «medisinsk og helsefaglig forskning», jf. helseforskningsloven § 4 første ledd nr. 1. Samme lov med forskrift stiller også krav til tillatelser, organisering og utøvelse av medisinsk og helsefaglig forskning. Det vil være mange hensyn innen medisinsk og helsefaglig forskning som ikke gjør seg gjeldene innenfor forskning på opplysninger fra finanssektoren. Vi tror likevel det kan være nyttig å inspirasjon fra de ulike kravene ved utvikling av regelverket.

Type og omfang av personopplysninger

Vi oppfatter at forslaget omhandler finansforetaks egne arkiver, herunder opplysninger om fysiske personer, selskaper og andre juridiske personer. Hvor stor mengde av personopplysninger som forvaltes er uklart for oss. Vi antar dette også vil endre seg med tiden, f.eks. ved innføring av bankkort, vipps m.m. Vi antar at finansinstitusjoners informasjon og arkivering av personopplysninger har økt vesentlig de siste 20 årene. Tekniske løsninger gjør det også enklere og enklere å forske på store mengder data. Forslaget sier lite om hvilken type opplysninger og mengden av dem, som eventuelt skal kunne benyttes til forskning. Mange oppfatter økonomiske opplysninger som svært personlige og sensitive. Alle disse aspektene vil ha betydning for vurderingen av personverninnbegrepet og bør hensyntas ved vurdering av personvernkonsekvensene.

Behandling av særlige kategorier

Opplysninger fra finanssektoren vil i utgangspunktet ikke omhandle særlige kategorier av personopplysninger, jf. personvernforordningen artikkel 9. Særlige kategorier av personopplysninger vil være opplysninger om rasemessig eller etnisk opprinnelse, politisk oppfatning, religion, filosofisk overbevisning, fagforeningsmedlemskap, helseopplysninger mv, jf. personvernforordningen artikkel 9 nr. 1. Behandling av denne typen opplysninger er i utgangspunktet forbudt. Det må foreligge et unntak i personvernforordningen artikkel 9 nr. 2 for å kunne behandle denne typen opplysninger. Av høringsforslaget oppfatter vi at det er ønskelig å benytte opplysninger fra finanssektoren for å forske på folkemord, jødeutryddelse mv. Det kan utgjøre et behov for å behandle særlige kategorier av personopplysninger. Vi vil oppfordre departementet til å hensynta utfordringene med å behandle denne typen opplysninger.

Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker å drøfte problemstillinger med oss.

Med vennlig hilsen

Camilla Nervik
fungerende avdelingsdirektør, jus

Siri Aasness
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Kopi til: DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET (DFD)